

Duvanski dim i dalje je "tihi ubica"

Robovanje nikotinskoj zavisnosti

ISSN 2466-281X

5000103535992

•• strana 8

REGIONALNI LIST

www.okonas.info

CENA 50 DINARA

BAČKA PRESS

•• Četvrtak 6. decembar 2018. broj: 0067

Medicinska laboratorija

MEDLAB

21460 Vrbas, Save Kovačevića 81,
tel: 021/701-702, www.medlab.rs

Brzi put razvoja industrijske zone

Ključ za razvoj opštine Kula

•• strana 4

Kompanija "Fiorano" prema recima Nikole Žeželja, direktora Razvojne agencije Vojvodine, može da prihvati između 300 i 400 radnika, dok su maksimalni kapaciteti kompanije Euroin oko 600, što znači da posao može da dobije oko 1000 ljudi.

Obeleženo 100 godina od završetka Velikog rata u Vrbasu i Malom Iđošu

•• strana 5

Vek pobednika

U hidrosistem DTD pušteno 16 tona jednogodišnje mlađi šarana

Porobljena Beljanska bara

Prosečna zarada u septembru
48.000 dinara

Svedoci nasilja nad ženama ne smeju da budu nemisposmatrači

Ćutanje je zločin

"Da bi se nasilje nad ženama sprečilo neophodno je svakog dana govoriti o tome. Potrebno je permanentno edukovati žrtve, ali i sve građane. Građani treba da prijave nasilje ukoliko su svedoci istog", kaže Vesna Zeković Marković.

•• strana 3

Milomir Miljanić, narodni guslar i pevač iz Nikšića

Ja sam "narodski" pevač

Milomir Miljanić, nedavno je gostovao u prepunoj sali vrbaskog Hotela "Bačka". Poslednjih dvanaest godina počeo je da se bavi narodnom muzikom, izvođenjem narodnih pesama koje govore o tradiciji, istoriji i slavi naroda kojem pripada.

•• strana 11

Redakcijski komentar

U zgradama ne stanuju bogataši

Stanovanje u zgradama je u vreme socijalizma, možda i bilo „trendi“. To je vreme kada su velike firme u regionu pravile zgrade i staneve koji su dodeljivani najpre rukovodiocima, a potom i zaposlenim radnicima. Međutim, vreme divljeg kapitalizma u kojem živimo najmanje poslednje dve decenije i više, je izrodilo brojne biznisene, političare, ljudе sa ulice koji su uskočili u „novi život“, preko noći dolazeći do miliona i kamiona. S obzirom da je ova kategorija ljudi bila i više nego sposobna, postali su odjednom toliko „teški“, da su im stanovi u kojima su živeli pre enormnog bogaćenja, postali „tesni“, pa su kupovali kuće i razne druge i veće nekretnine. U vreme divljeg kapitalizma nije „trendi“ živeti u zgradama ili nekom stanu, tu su ostali da žive oni čije su firme propadale, čiji se standard i finansijska „težina“ nije umnogome menjala bolje, čak naprotiv. Za tu povravu nije imala sluha država divljeg kapitalizma u kojoj nema razvijene industrije i privrede, a treba nekako napuniti budžet, i dosetila se da baš u ovom trenutku uvođi upravnike u zgradama, što možda i nije tako loše, ako se

ima na umu značaj uvođenja kulture i reda u kolektivnom stanovanju, koja se pokazuje kao potrebna.

Država se dosetila da upravljanjem u zgradama otvara i nova radna mesta, međutim, sve to dodatno košta. Koga? Običnog građanina. Za sada košta samo izvestan broj stanara u zgradama u Vrbasu, koji već drugi mesec plaćaju usluge upravnika, kao i tekuće i investiciono održavanje zgrada, ali ima zgrada gde još uvek ne postoje upravnici. O čemu se radi?

Verovatno o selektivnoj primeni zakona?! Stanari u zgradama imaju još jedno zadovoljstvo da grejanje na mazut ove zime plaćaju 20 posto više u odnosu na okruženje, uz obrazloženje da je uzrok za ovu višu cenu skok cena nafta na svetskom tržištu.

Međutim, javnost se svakodnevno obaveštava o padu cena nafta na ovom tržištu? Dok informacija ne stigne na pravo mesto, cena grejanja ove sezone u Vrbasu ipak ostaje viša za 20 odsto.

Možda može da bude važna informacija i sa početka priče, a to je da valja znati da u zgradama ne stanuju bogataši!

Prečistač u Vrbasu je jedna od najvećih investicija EU u Srbiji Neposredna korist - ekološki zdravija sredina

■ „Trenutno se na postrojenju prečistača izvode radovi koji su u završnoj fazi, a vezani su za izgradnju linije mulja. Očekuje se da u neko dogledno vreme budu okončani“, kaže Ranko Mitrović vd direktora JKP Prečistač, Vrbas - Kula.

Kanal u Vrbasu

Javno komunalno preduzeće Prečistač Vrbas -Kula, je

i to među prvima, jeste da bi se radom prečistača zaštitio i

Poboljšanje kvaliteta života građana

„Čišćenje Velikog bačkog kanala u dužini od šest kilometara stvorilo bi uslove za unapređenje i zaštitu životne sredine, a sve to zajedno imalo bi velikog uticaja na poboljšanje kvaliteta života naših građana“, kaže Mitorvić.

jedinstveno preduzeće ovog tipa na teritoriji Republike, čiji su osnivači dve opštine, Kula i Vrbas, a koje je registrirano 16. novembra i upisano u APR registar privrednih subjekata. Ranko Mitrović je već imenovan direktor koji ovih dana ima pune ruke posla oko ustrojavanja ovog pravnog subjekta, ali i ne manje posla tehničke prirode, vezanih za rad prečistača. „Trenutno se izvode radovi na liniji mulja, što znači da bi završetkom radova na liniji mulja, postrojenje moglo da počne da radi u punom kapacitetu sa prečišćavanjem otpadne vode i preradom mulja. Početak rada na prečistaču označio bi i realizaciju jednog velikog projekta koji u sebi sadrži više ciljeva koji podrazumevaju opšte benefite za građane sa ovih područja“, naglašava Mitrović. Veoma je važno da se navedu neki od tih ciljeva koji donose neposrednu korist građanima i stanovnicima opštine

poboljšao kvalitet vode u Velikom bačkom kanalu, čime bi se ostvarili uslovi za po-

sa Dunavskom strategijom, koja je regulisana Dunavskom konvencijom. „Stvaranjem mogućnosti prihvatanja sanitarnih i svih upotrebljenih voda sa teritorija opština Vrbas i Kula moći će da se realizuje jedan veliki projekt koji se tiče remedijacije i čišćenja Velikog bačkog kanala u dužini od šest kilometara od brane do Tria-

Prečistač

boljšanje zdravstvenih i sanitarnih uslova života i rada stanovništa na teritoriji op-

stina Vrbas i Kula. Takođe zvot i unapređenje i zaštitu životne sredine, kao i velikog

Još jedan apel građanima

„Još jednom koristim priliku da apelujem na građane, posebno one koji žive u kolektivnom smeštaju, dakle u zgradama, da ne bacaju nerazgradljiv materijal - (vlažne marame, štapiće za čišćenje ušiju, tufere za šminku i slično) u kanalizaciju. Ovo je drugi apel preko vašeg medija, našim sugrađanima, a reklo bi se i da su nakon prvog apela poslušali, ali ne mari, vredi ponoviti apel, jer to je u interesu svih nas“, kaže Mitrović.

ština Vrbas i Kula. Takođe stvorila bi se mogućnost za-

zvot i unapređenje i zaštitu životne sredine, kao i velikog

Prečistač jedan od najskupljih projekata EU u Srbiji

Postrojenje za preradu otpadnih voda u Vrbasu jedno je od najskupljih projekata Evropske unije u Srbiji. U izgradnju 20 miliona evra vrednog postrojenja uključeni su Evropska unija, Republička i Pokrajinska vlada i opštine Vrbas i Kula. Posle sedam godina zahtevnih radova u toku su prva testiranja, a od ovog proleća u prečistač je najzad počela da se ispušta kanalizacija iz Kule i Vrbasa. Centralno postrojenje u Vrbasu je jedinstveno u Srbiji i jedan je od najvećih finansijskih projekata evropske delegacije u Srbiji.

na. Kao jedan od važnih ciljeva, koje Mitrović i navodili,

štite Dunavskog sliva i same reke Dunav što je u skladu

uticaja na poboljšanje kvaliteta života naših građana.

Delovanje lokalnih saveta za bezbednost Zajedničko delovanje

■ „Projekat ‘Policija u lokalnoj zajednici’, koji se u opštini Vrbas sprovodi već nekoliko godina predstavlja efikasan model saradnje i zajedničkih aktivnosti lokalnih organa zaduženih za bezbednost i Policijske stanice”, rekao je Milan Glušac, predsednik opštine Vrbas, na stručnom skupu održanom u Novom Sadu.

“Jačanje saradnje u ostvarivanju bezbednosne prevencije u gradovima i opštinama - delovanje lokalnih saveta za bezbednost”, bila je tema skupa koji je organizovalo Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije, uz podršku “Fondacije Hans Zajdel” iz Nemačke. Na ovom stručnom skupu učestvovo je i Milan Glušac, predsednik opštine Vrbas. Tom prilikom on je učešnicima predstavio pro-

državni organi u gradovima i opštinama zajednički preventivno deluju na smanjenje kriminala i rizika po bezbednost građana. „Susrećemo se sa nizom tradicionalnih i novih bezbednosnih rizika i naš je zadatak da damo punu podršku državnim organima na suzbijanju tih pojava, a zajedničko delovanje sigurno će doneti efikasnije rezultate na tom polju. Upravo je naš projekat ‘Policija u lokalnoj za-

Stručni skup u Novom Sadu

tek „Policija u lokalnoj zajednici”, koji se u opštini Vrbas sprovodi već nekoliko godina i koji predstavlja efikasan model saradnje i zajedničkih aktivnosti lokalnih organa zaduženih za bezbednost i Policijske stanice. Prema rečima Glušca kroz osnivanje i delovanje lokalnih saveta za bezbednost najodgovorniji društveni subjekti i

jednici’ poslužio kao model kako se može unaprediti bezbednost na mnogim poljima i kako lokalna zajednica i građani mogu biti podrška policijskim timovima”, rekao je, između ostalog, Glušac. Zahedno sa Glušcem stručnom skupu u Novom Sadu prisustvovao je i Dragomir Tešanović, komandir Policijske stanice Vrbas.

Bespovratna sredstva za Kulu

Ugovor od 2,9 miliona

Predsednik privremenog organa opštine Kula, Velibor Milojičić, potpisao je u Novom Sadu Ugovor o dodeli bespovratnih novčanih sredstava za putnu svetlosnu signalizaciju. Na osnovu Odluke o dodeli bespovratnih sredstava lokalnim samoupravama u APV za sufinansiranje razvoja saobraćaja i putne infrastrukture, opština Kula dobila je sredstva u iznosu 2.900.000 dinara. „Projekat za izvođenje opremanja svetlosnim signalima raskrsnice ulice Veljka Vlahovića i 16. divizije u Kuli je u cilju razvoja saobraćaja i

putne infrastrukture. Lokalna samouprava konkurisala je za ova sredstva, a ukupna vrednost je oko 5 miliona dinara, pa će se ostatak finansijskih sredstava obezbediti iz sopstvenih izvora”, rekao je Milojičić nakon potpisivanja Ugovora u Pokrajinskem sekretarijatu za energetiku, građevinarstvo i saobraćaj. Prema njegovim rečima postavljanje svetlosne signalizacije na ovoj raskrsnici omogućće veću bezbednost učešnika u saobraćaju, a posebno pešaka i dece jer se semafor postavlja na raskrsnicu u neposrednoj blizini škole.

Svedoci nasilja nad ženama ne smeju da budu nemisposmatrači Ćutanje je zločin

■ „Da bi se nasilje nad ženama sprecilo neophodno je svakoga dana govoriti o tome. Potrebno je permanentno edukovati žrtve, ali i sve građane. Građani treba da prijave nasilje ukoliko su svedoci istog“, kaže Vesna Zeković Marković, predsednica Osnovnog Suda u Vrbasu.

predsednica Osnovnog Suda u Vrbasu, Vesna Zeković Marković i jačanje pravne zaštite žrtve kroz mehanizam građanskih

Dugi niz godina širom naše zemlje, krajem godine sprovodi se kampanja „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“. U tom periodu iznose se podaci o žrtvama i organizuju se tribine, a sve u cilju borbe protiv nasilja nad ženama. Kako su podaci u našoj zemlji, što se tiče ovog problema, poražavajući, prošle godine stupio je na snagu Zakon o zaštiti od nasilja u porodici. „U naš pravni sistem uveden je novi zakon, preventivni, čiji je zadatak izdavanje hitne mere zabrane i zaštite, mere ex officio primene, a sve u slučaju neposredne opasnosti od nasilja, pa se tako može izdati naredba izvršiocu da napusti dom žrtve i zabrani prilazak. Hitne zaštitne mere su radi zaštite žrtve za određeni vremenski period. Mere koje su dostupne bez obzira na druge pravne postupke i čije kršenje podleže krivičnoj i drugim pravnim sankcijama. Ono što je veoma važno kod rod-

Vesna Zeković Marković, predsednica Osnovnog suda

Izvršioci krivičnih dela su muškarci

Tokom 2017. godine ukupno je u sudskom procesu bilo 72 predmeta porodičnog nasilja, od kojih su 25 predmeta sa teritorije opštine Kula, 26 Vrbas i 16 Srbovan. Do sredine novembra 2018. godine primljeno je 45 predmeta od kojih je rešeno 32 i to 30 sa osuđujućim presudama, od njih su 12 predmeta na teritoriji opštine Kula, 12 Vrbas i 6 Srbovan. Svi izvršioci krivičnih dela su muškarci. „Manji broj krivičnih dela nasilja u porodici u 2018. godini, je verovatno posledica primene Zakona o zaštiti od nasilja u porodici“, kaže Vesna Zeković Marković, predsednica Osnovnog Suda u Vrbasu.

ković. „Zadatak pravosuđa je da nasilje nad ženama bude

Brutalno nasilje nad ženom u Vrbasu

Krajem prošlog meseca u Vrbasu je otkriveno monstruozno nasilje nad ženom koja je trpela od bračnog partnera sve oblike nasilja godinama. Iako su dugo u braku, nasilje je bilo povremeno i u „manjoj meri“ tokom godina zajedničkog života, a poslednje tri godine od kada su deca odrala i ne žive sa roditeljima nasilje je postalo svakodnevno i brutalno. Supružnik je žrtvu držao zaključanu u sobi i donosio joj po potrebi plastičnu kantu kako bi obavljala fiziološke potrebe. Šezdesetogodišnja žena trpela je sve oblike nasilja, psihičko, fizičko i seksualno. Nasilnik je trenutno u pritvoru i protiv njega se vodi istraga.

no zasnovanog nasilja je ex officio primena, jer istraga i sudsko gonjenje neće zavisiti od prijave ili tužbe žrtve nasilja i mogućnosti nastavaka suđenja, uprkos povlačenju izjave od strane žrtve“, kaže

krivično gonjeno, a počiniovi adekvatno kažnjeni. Da li je tom zadatku odgovoren kroz krivično-pravnu zaštitu, će se izjasniti oni koji se ovom tematikom bave na drugom nivou. Zadatak pravosuđa je

Projekat „Zajedno u borbi protiv nasilja nad ženama“ je sufinansiran iz budžeta Republike Srbije - Ministarstva kulture i informisanja. Stavovi izneti u podržanom medijskom projektu nužno ne izražavaju stavove organa koji je dodelio sredstva.

Brzi put razvoja industrijske zone Ključ za razvoj opštine Kula

■ Pored novog pogona kompanije "Kalcedonija", čijem otvaranju je nedavno prisustvovao i predsednik Srbije, Aleksandar Vučić, za sledeću godinu najavljen je otvaranje još jedne kompanije u Industrijskoj zoni u Kuli. To je sedma po redu parcela, u koju će investirati kompanija "Witzenmann" iz Nemačke.

Ono što je od izuzetnog značaja za dalji razvoj indu-

želj, direktor Razvojne agen-

Nikola Žeželj, direktor Razvojne agencije Vojvodine

strijske zone i privlačenje no-
vih investitora jeste izgradnja

ji razvojni plan opštine Kula
i celog Zapadnobačkog regi-

u narednih nekoliko godina,
jer to zaista nije projekat koji
može da se završi u nared-
nih 12 meseci, ta obilaznica
bude završena i da građani
Kule pored činjenice da mogu
lepo da žive i da rade u opštini
Kula, imaju brzu i laku komu-
nikaciju sa velikim centri-
ma, a takođe i da industrija i
veliki kamioni budu izmešte-
ni iz centara naših gradova i
naselja", kaže Žeželj. On je
takođe potvrdio da je u kom-
paniji Euroin započeta probna
proizvodnja, te da su posle
Seveplanta, koji je počeo
sa radom u avgustu i druge

Nova radna mesta u Kuli

Kompanija "Fiorano", prema rečima Žeželja, može da prihvati između 300 i 400 radnika, dok su maksimalni kapaciteti kompanije Euroin oko 600, što znači da posao može da dobiće oko 1000 ljudi. "S jedne strane, bitno je da građani opštine Kula budu blizu drugih centra i da privreda može da komunicira, a sa druge strane, opština Kula postaje još atraktivnija u tom slučaju, jer prosto komunikacija je sve danas. Ako brže možete stići kamionom do granice ili velikog centra, vi ste atraktivniji za novog investitora", objašnjava Žeželj, direktor Razvojne agencije Vojvodine.

obilaznice oko Kule. Više o
tome rekao nam je Nikola Že-

ona jeste izgradnja obilazni-
ce oko Kule. Želja nam je da

kompanije započe proces
proizvodnje. M.V.

Prosečna zarada u septembru 48.000 dinara

■ Prosečna zarada u septembru ove godine u Srbiji je iznosila 47.920 dinara, dok je prosečna bruto plata u istom mesecu bila 66.251 dinar, saopšto je Republički zavod za statistiku.

U prih devet meseci ove go-
dine prosečna plata je nomi-
nalno uvećana 6,2 odsto, a
njen realni rast je bio 4,2 pro-
centa. U poređenju sa istim

meseecom prethodne godine,
prosečna septembarska zara-
da nominalno je bila veća 5,5,
a realno 3,3 odsto. Srednja za-
rada u septembru je iznosila

37.957 dinara, što znači da je
polovina zaposlenih primala
manje od tog iznosa.

Ministarstvo poljoprivrede

Bezbednost hrane

■ Predlog izmena Zakona o bezbednosti hrane koji sadrži sve tekovine Evropske unije, trebalo bi da bude usvojen na proleće u Skupštini Srbije, kada počne redovno zasedanje, izjavio je nedavno ministar poljoprivrede Branislav Nedimović, na panelu „Put ka evropskoj budućnosti Srbije - izmene zakona kao uslov transformacije društva“, na konferenciji „Lideri transformacije društva“, u Beogradu.

Ministar Nedimović je i ka-
zao da je Vlada Srbije usvojila
na sednici izmene zakona o
bezbednosti hrane, te da će
rasprava o izmenama u Skup-
štini biti u martu, jer se sada
očekuje i usvajanje budžeta
za sledeću godinu. „Ministar-
stvo je prihvati skoro sve
sugestije o izmenama zako-

na o bezbednosti hrane koje
je dobilo tokom javne raspra-
ve, a one koje nismo, prihva-
tićemo najverovatnije preko
amandmana u skupštinskoj
raspravi“, rekao je Nedimović
u uvodnom obraćanju. On je
najavio da će se od 2019. pa
dalje govoriti o bezbedno-
sti hrane i doda da su neke

stvari spremne, ali da što se
tiče pregovora sa EU, odno-
sno poglavljia 12, Srbiju „čeka
pakao“. „Sve što znamo mo-
raćemo da promenimo, to će
boleti i koštati, ali ako je na
kraju cilj koji će se isplatiti,
onda je sve to isplativo“, isti-
će Nedimović.

Proizvodi iz opštine Kula na Sajmu Etno hrana i piće

■ U Beogradu je od 21. do 24. novembra održan Sajam etno hrane i pića na kojem su se predstavili i proizvođači iz opštine Kula.

Svoj štand na Sajmu imali su ekološko poljoprivredno gazdinstvo sa proizvodima od lavande i Udruženje EKO-Kula koje je predstavilo organsko brašno i hleb, ulje

re sa etno elementima "Marin špajz", sa sokovima i pekmmezima od aronije, a domaće sokove i zimnicu izložilo je i gazdinstvo "Juhas family". Multikulturalnost opštine

Kula na Sajmu

od bundeve i džemove. Uz po-
dršku Turističkog udruženja Ruski Krstur, na Sajmu
je svoje proizvode od papri-
ke izložilo i Udruženje papri-
kara, dok je Udruženje žena
"Bajka", predstavilo suveni-

ne Kula su kroz narodnu noš-
nju predstavile učenice tre-
ćeg razreda smera turistički
tehničar, Srednje škole "Petro
Kuzmjak" iz Ruskog Krstura.

M.V.

Saveti PSS Vrbas

Salata u zaštićenom prostoru

Salata je jednogodišnja biljka, bogata mineralnim materijama i vitaminima. Glavičasta salata (Lactuca sativa var. capitata) obrazuje rastresitu glavicu. Razlikuju se sorte sa hrskavim listovima i sorte sa puterastim listovima – mašlenke (novosadska majska maslenka, nansen, univerzal, majska kraljica i dr.). Lisnata salata (Lactuca sativa var. acephala) obrazuje rozetu od glatkih, slabo do jako nabornih listova. Gaje se sorte za rezanje (L. sativa var. secalina) lisne rozete ili za otkidanje pojedinačnih listova. One dobro obnavljaju rast. Salata romana - marula (L. sativa var. romana) obrazuje izduženu glavicu, a salata stablašica L. sativa var. angustana) ima visoko stablo (20-30 cm) sa ukusnim listovima. Najpovoljnije vreme setve i sadnje je za svaki termin sukcesivna setva, a to znači setva i sadnja u razmacima od 7-20 dana. Ako su uslovi uspevanja povoljniji, kraći je rasadnički period, odnosno uku-pna vegetacija salate. Vreme proizvodnje pri neposred-

Nastavak u sledećem broju
Dip.ing. Vladimir Rankov

Tribina o stogodišnjici ulaska Vojvodine u sastav Srbije

Prisajedinjenjem ostvarena vekovna htenja naroda

■ *Srem, Banat i Bačka našli se se pre jednog veka u okviru Kraljevine Srbije voljom naroda, i to ne samo Srba, veći i drugih Slovena – Bunjevaca, Rusina, Slovaka i Hrvata, da svoj život ostvaruju u zajednici sa Srbijom.*

Opština Vrbas upriličila je Svečanu akademiju kojom je obeležena stogodišnjica prisajedinjenja Vojvodine tadaš-

roslav Jaćimović. O tome da je ovo bio proces koji je započeo znatno ranije, još nasejavanjem velkog broja Srba

preko Save i Dunava. Tome su najpre doprineli predstavnici porodice Branković građeći srpski identitet na novim prostorima. U ovu monografiju ja sam istakao još i cara Jovana Nenada, mitropolita Stefana Stratimirovića i političare Svetozara Miletića i Jašu Tomića, pojasnio je Jaćimović.

Profesor Slobodan Bjelica, sa Odseka za istoriju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, podsetio je na demokratske principe po kojima je sprovedeno izjašњavanje, odnosno samoopredeljenje naroda. Bili su zastupljeni predstavnici svih naroda, a pravo glasa dato je i ženama, što je tada bila retkost u Evropi i svetu. „Ključni događaji zbili su se na Velikoj narodnoj skupštini u Novom Sadu, 25. novembra kada je 757 predstavnika Srba i drugih Slovena izglasalo odluku o uključivanju Banata, Bačke i Baranje u sastav Kraljevine Srbije, dan ranije u Rumi tako su se izjasni-

li i Sremci. Slovenski živalj je tada istakao jasnu nameru da više ne živi u okviru Mađarske ili Austro-Ugarske, kao i da se direktno prisajedinji Srbiji“, rekao je prof. dr Slobodan Bjelica.

Nakon svečane akademije, predstvincima škola iz opštine su podeljene monogra-

je pesmu „Otadžbina“ recitovala Nataša Vignjević. Autori tekstova svih ovih pesama su Srbi prečani, Jovan Đorđević, Dositej Obradović i Đura Jakšić, čime se jasno primećuje koliko je učešće Srba iz Vojvodine značajno u ukupnoj kulturi srpskog naroda. No svakako, ova narodna htenja

Svečanost u Vrbasu

njoj Kraljevini Srbiji, odnosno ulazak prostora severno od Save i Dunava u sastav Srbije. Milan Glušac, predsednik opštine Vrbas, otvarajući akademiju, naznačio je vrednosti slobode i ravnopravnosti, kao i multikulturalizma, koji su ispoljeni 1918. godine, a koji su se u Vojvodini sačuvali i do današnjih dana. Sa istorijskog aspekta o prisajedinjenju su govorili istoričari Slobodan Bjelica i Mi-

na ove prostore i borbor za autonomiju u Habzburškoj monarhiji na prostoru Južne Ugarske, kao i borba za očuvanje identiteta, više je govorio istoričar Miroslav Jaćimović, autor knjige „Od doseljenja do prisajedinjenja, Prvaci Srba u Vojvodini“.

„Borba Srba za očuvanje identiteta i stvaranje svog autonomnog prostora počinje napuštanjem područja koja zauzimaju Turci i seljenjem

fije „Od doseljenja do prisajedinjenja, Prvaci Srba u Vojvodini“. Svečani program su upotpunili i članovi Hora „Bački pеваč“, izvodeći srpsku himnu „Bože pravde“ i pesmu „Vostani Serbie“, dok

ne bi bila ostvarena bez velikog diplomatskog i vojnog ugleda koji je Kraljevina Srbija, posle Prvog svetskog rata, imala u tadašnjoj međunarodnoj politici.

Tribina u Malom Idošu

Vek pobednika

■ *Obeleženo 100 godina od završetka Velikog rata, na tribini govorio istoričar, profesor Zoran Veljanović, iz Muzeja Vojvodine. KC „Car Dušan Silni“, organizator tribine.*

Tribinu je otvorio Goran Đukić, predsednik KC „Car Dušan Silni“, pozdravljajući goste, zahvaljujući se OŠ „Nikola Đurković“ iz Feketića i njenom direktoru Beli Bojotušu, za podršku, kao i Zoranu Martinoviću i novosadskom Studentskom centru na pomoći u organizaciji ove tribine. Đukić je potom predstavio eminentnog stručnjaka, istoričara Zorana Veljanovića, autora izložbe u Muzeju prisajedinjenja Vojvodine, gde je prikazan film koji je sačinjen za postavku izložbe, čiji je autor Zoran Bulatović, dok je Zoran Veljanović bio scenarist i pisac teksta za ovaj film, koji je zapravo savremena vizuelna izložba koja je u Novom Sadu otvorena je 25. novembra povodom obeležavanja jubileja, Veka pobednika. Pred prepunom salom u Feketiću, Veljanović je za-

počeo svoje predavanje pričom uoči rata 1914. godine, kada se mislilo da će najavljeni rat trajati svega dve nedelje. Međutim, ispostavilo se da je ubrzo otpočeo četvoro-godišnji rat kojim je bilo obu-

verama koji su bili željni slobode, a moćno tada austro-ugarsko carstvo od pedeset miliona stanovnika držalo je u velikoj pokornosti četiri miliona stanovnika Bosne, koja im je bila na putu prodo-

skovođama Živojinu Mišiću i Stepi Stepanoviću. Govorio o teškim iskušenjima srpske vojske 1915. godine, o velikoj golgoti srpske vojske preko Albanije do Krfa i Soluna. U Grčkoj uz pomoć savezni-

kih snaga srpska vojska se oporavila, dosta se u njenе redove uključilo novih srpskih vojnika-dobrovoljaca iz Amerike, Rusije iz drugih zemalja gde je bilo srpskog življa. Nakon naloge francuskog vojskovođe Franše D Epera, srpska vojska je krenula u ofanzivu oslobođa-

ja svojih teritorija. Usledilo je oslobođenje 1. novembra 1918. Beograda, a onda i srpskih teritorija preko Save i Dunava koje su se otcepile

Tribina „Vek pobede“ u Malom Idošu

hvaćeno 70 miliona stanovnika, dvadeset miliona ljudi je stradal. Krenulo je od Mladobosanaca, kaže Veljanović, čiji su članovi pripadali svim

ra na istok. Veljanović je opisao pobedničke bitke srpske vojske 1914. godine, Drinsku, Cersku i Kolubarsku, govorio je o velikim srpskim voj-

od Ugarske. Slobodarska ideja Srba o ujedinjenju Vojvodine išla je preko Srpskog narodnog odbora formiranog u Novom Sadu na čijem čelu je bio Jaša Tomić i već je 25. novembra došlo do održavanja Velike narodne skupštine u Novom Sadu. „Na ovoj skupštini, gde je izglasano prisajedinjenje Vojvodine Srbiji, pravo glasa su imali svi punoletni građani starosti od 20 godina i tu je bilo dosta žena, a ideje naših političara onoga doba bile su toliko progresivne, jer su se zalagali za slobodu i pravo glasa kako za srbe i za sve slovenske narode, tako i za druge narode koji su živeli na teritoriji ondašnje Vojvodine i kasnije zajedničke države Kraljevine SHS,“ rekao je Veljanović. Na tribini umetnički deo programa izvela je pevačka grupa KC „Car Dušan Silni“.

Vrbas na Sajmu u Kragujevcu Promocija aktivnog turizma

■ Turistička organizacija opštine Vrbas nastupila je na 10. Međunarodnom sajmu turizma i seoskog turizma u Kragujevcu koji je održan od 23. do 25. novembra.

Na Sajmu turizma i seoskog turizma u Kragujevcu učestvovalo je više od 150 izlagaca

kazala kao dobar domaćin i uspešno prezentovala turističke, privredne, kulturne i

ciju i prezentaciju na 10. Međunarodnom Sajmu turizma i seoskog turizma u Kragujevcu. Akcenat je i ove godine stavljen na promovisanje aktivnog vida turizma kroz sport i rekreaciju a posebna pažnja je poklonjena promociji Centra za fizičku kulturu 'Drago Jovović' kao i lovnom i ribolovnom, manifestacionom, kulturnom i transitnom turizmu. Nastup na ovogodišnjem Sajmu turizma i seoskog turizma u Kragujevcu bio je izuzetno značajan za TOOV, budući da su ostvareni brojni kontakti i dogovoreni raznovrsni oblici saradnje sa turističkim organizacijama gradova i opština širom Srbije, ali i regionalno", saopštili su iz TOOV.

Vrbas se predstavio na Sajmu turizma

ča iz Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Grčke, Bugarske i Republike Srpske. "Turistička organizacija opštine Vrbas se i ove godine po-

sportske potencijale naše opštine, što najbolje potvrđuje velika posećenost štanda, kao i priznanje dobijeno od organizatora za turističku promo-

Novine u Kuli

"Pametna" autobuska stajališta

■ Ispred Ekonomsko-trgovinske škole u Kuli postavljeno je takozvano „pametno stajalište“ koje u sebi, između ostalog, ima ugrađen i WiFi internet, punjače za mobilne telefone, a puni se preko solarnog panela na krovu.

Pored novih autobuskih sta-

Damjan Miljanić ovim povodom rekao je da su se u pred-

ima punjače za mobilne telefone, taster u slučaju napada

ili potrebe za pozivom u pomoć, takođe ima m o g u c -nost GPS komunikacije sa autobusima i u narednom periodu u planu je montiranje i LED displeja preko

mestima opštine Kula, počelo je i postavljanje prvog "pametnog" autobuskog stajališta. Ovo "pametno" stajalište postavljeno je ispred Ekonomsko-trgovinske škole. Naime, radi se o takozvanom „pametnom stajalištu“ koje u sebi između ostalog ima ugrađen i WiFi internet, punjače za mobilne telefone, a puni se preko solarnog panela na krovu.

Direktor JKP Komunalac,

hodnom periodu i komunalno preduzeće i opština trudili su se da rešavaju probleme građana, bilo male ili velike, nisu pravili razliku. „Postavljali smo stajališta u svim naseljenim mestima, a danas ovde u Kuli jedno stajalište koje je specifično po tome što se sruštava u red tzv. „pametnih stajališta“, stajalište ima WiFi besplatni internet, ima svoj solarni panel kao punjač koji proizvodi električnu energiju,

koga će se moći pratiti vreme dolaska autobusa na ova stajališta. To su uređaji koji podržavaju sve napredne tehnologije, u narednom periodu postavljaju se dva stajališta u Kuli, a u planu je postavljanje još ovakvih stajališta, što će obezbediti mogućnost da sam prevoz putnika i čekanje autobusa bude mnogo komforntnije“, rekao je Miljanić.

CFK "Drago Jovović" Vrbas Napravljen prilaz

U Centru za fizičku kulturu „Drago Jovović“ nedavno je za potrebe gostiju ho-

citeli u blizini hotela. Osim toga ispred objekta privodi se kraju izgradnja rampe za

Prilaz za invalide ispred CFK

tela, izgrađen dodatni parking prostor od 10 parking mesta. Parking se nalazi kod samog ulaza u smeštajne jedinice i doprinosi ukupnim potrebama hotela, a adaptirani su i dodatni smeštajni kapa-

osebe sa invaliditetom, trudnice i ostale kojima je ovakav pristup objektu neophodan. Ustanova je ove i druge radove izvela sopstvenim sredstvima.

Akcija JVP "Vode Vojvodine" Porobljavanje DTD

■ Beljanska bara jedna je od više od 20 lokacija na kojima se sprovela velika akcija porobljavanja na ribolovnim vodama koje su date na upravljanje JVP "Vode Vojvodine", saopšteno je iz ovog preduzeća.

Proteklih nedelja dana 16 tona jednogodišnje mlađi šarana, pušteno je u kanale Hidrosistema DTD, u deo Dunava u nadležnosti JVP

pristupačan. Na ovaj način, na veliku radost pecaroša i svih ljubitelja prirode, biće poboljšan kvalitet ribljeg fonda u našim ribolovnim vo-

"Vode Vojvodine" i zaštićena prirodna dobra Jegrička i Beljanska bara. "JVP 'Vode Vojvodine', kao korisnik dela Ribarskog područja Srbija-Vojvodina, sprovodi ovu akciju u okviru redovnog programa porobljavanja koje se uvek obavlja krajem godine na lokacijama za koje stručne službe preduzeća procene da je najpotrebnije, a da je teren

dama. Porobljavanju, pored radnika JVP 'Vode Vojvodine', prisustvuju i nadležne inspekcijske službe i lokalna ribolovačka udruženja. Porobljene lokacije u narednom periodu, češće nego obično, obilaziće ribočuvari", navodi se, između ostalog, u saopštenju JVP "Vode Vojvodine".

Lokalna samouprava Mali Iđoš Donacija za Policijsku stanicu

Lokalna samouprava donirala je Policijskoj stanici Mali Iđoš alkotest uređaj EnviteC AlcoQuant 6020+. Vrednost

obraćaja, predao je donaciju Aleksandru Baucalu v.d. načelnika PS u Malom Iđošu. Reč je o uređaju koji je po-

Uručena donacija

donacije je oko 68.000 dinara. Ispred lokalne samouprave Zoran Vujičić, predsednik Saveta za bezbednost sa-

stavio nove standarde u preciznosti, pouzdanosti i lakom korišćenju.

Pokrajinska Vlada obezbeđila sredstva Za crvenačku Halu 10 miliona dinara

Vlada AP Vojvodina je prepoznala značaj sporta za pravilan razvoj naših mlađih načina i zbog toga značajna sredstva ulaze u razvoj sportske infrastrukture. Upravo to je bio razlog što su u Kulskoj opštini boravili potpredsednik pokrajinske Vlade Đorđe Milićević, pokrajinski sekretar za sport i omladinu Vladimir Batez i direktor razvojne agencije Vojvodine Nikola Žeželj. Visoke zvanice su najpre posetile sportski centar Crvenka gde su pokrajinski sekretar za sport i omladinu Vladimir Batez i predsednik

pisan ugovor između Sekretarijata i opštine Kula, a radiće se prva faza rekonstrukcije ove sportske hale u Crvenki. Prva faza podrazumeva rekonstrukciju krova, močkrih čvorova i dela stolarije na ovom objektu kako bi se pre svega, sačuvao od neke dalje devastacije. Ta prva faza vredna je nešto više od 10 miliona dinara. Moramo krenuti ovim prvim korakom da sačuvamo halu od propadanja izgrađenu 1979. godine i praktično nikakvih ozbiljnijih ulaganja nije bilo od tada. Evo prvi put pokrajin-

privremenog organa opštine Kula Velibor Miločić potpisali ugovor kojim pokrajinska Vlada obezbeđuje 10 miliona dinara za prvu fazu rekonstrukcije sportske hale u Crvenki. Tom prilikom novinama se obratio Miločić koji je istakao da je opština Kula na konkursu pokrajinskog sekretarijata za sport konkursala sa nekoliko projekata, te da su ta dva projekta ispunila sve uslove: "Danas je pot-

ska Vlada i pokrajinski sekretarijat za sport prepoznaće potrebu da se radi na obnavljanju sportske infrastrukture, ali i na izgradnji nove. Mislim da smo dužni da svim građanima pružimo približno jednake uslove za život i kvalitet života i u tom smislu je i ova naša današnja poseta Kuli, odnosno Crvenki, upravo u tom cilju" naglasio je potpredsednik pokrajinske Vlade Đorđe Milićević.

Međunarodni dan osoba sa invaliditetom Invalidi rada svečano obeležili praznik

Opštinska organizacija Invalida rada Vrbas bila je domaćin proslave Međunarodnog dana invalida koji se obeležava 3. decembra. Okupljenim gostima iz deset opštinskih organizacija iz drugih mest u Vojvodine, obratili su se Svetislav Alaragić, predsednik organizacije Invalida rada Vrbasa i Stana Svilar,

predsednica Saveza invalida rada Vojvodine. Oni su na-

značili ukupan ideo koji invalidi rada zauzimaju među osobama sa invaliditetom i

uručivanjem prigodnih poklona i zahvalnica svima koji su pomogli rad opštinske or-

Invalidi rada obeležili Međunarodni dan

istakli da su najagilniji deo populacije.

Proslava Međunarodnog dana invalida obeležena je i

ganizacije u Vrbasu, kao i gostima iz drugih opštinskih organizacija.

Uređenje Grkokatoličke crkve u Starom Vrbasu Hram u novom ruhu

■ "Kada su se Rusini naselili na ovo područje sa Karpata, pre 250 godina, prvo su izgradili crkvu i školu. Šezdesetih godina prošlog veka, uspostavljena je parohija i u Novom Vrbasu, uglavnom zbog većeg priliva Ukrajinaca koji se u tom razdoblju doseljavaju iz Bosne. Parohija u Starom Vrbasu sada ima blizu 600 parohijana", kaže Aleksij Hudak, paroh grkokatoličke parohije Pokrova Presvete Bogorodice.

Grkokatoličku crkvu u Starom Vrbasu odnedavno krasila je nova fasada, a to je samo jedna od građevinskih novina sprovedenih na ovom objektu tokom ove godine. Kako nas upoznaje otac Aleksij Hudak, paroh grkokatoličke parohije Pokrova Presvete Bogorodice, postavljen je i novi lameni krov, urađeni novi gromobrani, bočna vrata na crkvi i pojedini prozori, kao i nastrešnice, a hram dobija i osvetljenje. Crkva je građena u periodu od 1939-1944, na mestu starije, koja se tu na-

lazila od 1860. godine.

„Kada su se Rusini naselili na

deset časova. Svakog 14. oktobra praznujemo i Kirbaj na

Grkokatolička crkva u Starom Vrbasu

ovo područje sa Karpata, pre

250 godina, prvo su izgradili

pravnik crkve – Pokrov Presvete Bogorodice“, kaže otac Aleksij Hudak.

Vernici se na održavanju bogomolje organizuju i samoinicijativno, baš kao nedavno na uređenju ograde. Ipak, najveći deo donacija za uređenje hrama ostvaruje se iz inostranstva, preko katoličkih organizacija. Opština ih je podržala sa 100.000 dinara. Kako dodaje sveštenik ovog hrama, mala su zajednica, dosta ima starijih, malo je krštenja i venčanja u ovom hramu. Ipak, aktivnosti na odvijanju verskog života se nastavljaju, poput priredbe za najmlađe parohijane povodom praznika Svetog Nikole.

Crkva je građena u periodu od 1939-1944, na mestu starije, koja se tu na-

lazila od 1860. godine.

„Kada su se Rusini naselili na

deset časova. Svakog 14. oktobra praznujemo i Kirbaj na

ovo područje sa Karpata, pre

250 godina, prvo su izgradili

pravnik crkve – Pokrov Presvete Bogorodice“, kaže otac Aleksij Hudak.

Vernici se na održavanju bogomolje organizuju i samoinicijativno, baš kao nedavno na uređenju ograde. Ipak, najveći deo donacija za uređenje hrama ostvaruje se iz inostranstva, preko katoličkih organizacija. Opština ih je podržala sa 100.000 dinara. Kako dodaje sveštenik ovog hrama, mala su zajednica, dosta ima starijih, malo je krštenja i venčanja u ovom hramu. Ipak, aktivnosti na odvijanju verskog života se nastavljaju, poput priredbe za najmlađe parohijane povodom praznika Svetog Nikole.

Duvanski dim i dalje je "tihi ubica"

Robovanje nikotinskoj zavisnosti

■ "Devedeset procenata samih pušača zna i smatra da je pušenje štetno. Iako se udeo pušača u ukupnoj populaciji smanjio, i dalje je prilično visok i trećina stanovništva su pušači", objašnjava dr Marija Vozar, specijalista socijalne medicine.

Kako nam odmah saopštava dr Marija Vozar, specijalista socijalne medicine, neči-

prihvatljivo. Teško je boriti se protiv nečega što već sami roditelji podržavaju. Iako će

Dr Marja Vozar, specijalista socijalne medicine rada

je pravo da se razmeće rukama, prestaje onog momenta kada se dopre do tuđeg nosa. A više i češće od tuđih ruku, do svačijeg nosa dopire duvanski dim i on je po štet-

i roditelji koji su pušači reći detetu da je pušenje štetno, teško će imati opravdanje da mu pušenje brane. Paradoksalno, roditelji često kažu da je bolje

Srđan Kilibarda

Kao bivšem pušaču nije mi teško da shvatim potrebu koju pušači imaju za cigaretom. Ipak, smatram da većinom nisu tolerantni prema nepušačima, iako to dosta zavisi i razlikuje se od osobe do osobe. Drago mi je da sam pre nekih godina i po dana prekinuo sa tom navikom, ali opet ponavljam, da ih upravo zbog toga u potpunosti razumem.

nosti neuporedivo gori. To je i razlog zašto se o duvanskom dimu govori kao o "tihom ubici" koji šteti i aktivnim pušačima i onima u njihovom okruženju. Mada su svi svesni štetnosti koju cigarete donose, malo šta se čini da se od pušenja odvrate makar naraštaji koji dolaze.

"Po meni, najveći problem je prevencija. Prevencija nam je jako slaba. Počev od same porodice, pa do čitavog društva, pušenje je kao i alkohol

da dete puši nego da se drogira, ali mali su koraci između cigarete i droge. To je prvi korak ka drugim zavisnostima, i toga često nismo svesni", kaže dr Vozar.

Nekada je bila sramota da žena bude pušač, a maloletnici, čak i oni stariji, skrivali su se od roditelja i okoline, često i do punoletstva. Danas je normalno videti i jedne i druge na ulici, u kafiću ili na drugom javnom mestu, sa cigaretom u ruci. Broj

žena pušača u Srbiji je najveći u Evropi a to su, između ostalog, i buduće trudnice. To znači da se okruženje promenilo i pušenje postalo prihvatljivije.

"Već dvadeset godina radim sa decom u osnovnim školama na edukaciji o negativnim posledicama pušenja. Da sami ne pozivamo škole da održimo predavanja o štetnosti duvana, imam utisak da nas iz škola nikada ne bi pozvali.

Kao predmet uvedeno je fizičko i zdravstveno vaspitanje, ali i u tom segmentu na zdravstvenom vaspitanju i prevenciji radi se veoma malo. Devedeset procenata samih pušača zna i smatra da je pušenje štetno, a iako se udeo pušača u ukupnoj populaciji smanjio, i dalje je prilično visok i oko trećine stanovništva su pušači", objašnjava naša sagovornica.

Od 2005. godine, Srbija se kao potpisnica Konvencije o kontroli duvana obavezala na borbu za smanjenje broja pušača, kao i na rad na prevenciji ove pojave. Država se obavezala i na zaštitu ljudi od izlaganja duvanskom dimu.

"Postoji kazna od 5.000 dinara za pušenje u zatvorenom radnom i javnom prostoru, u zdravstvenim i prosvetnim ustanovama, čak ni u dvorištu se ne bi smelo pušiti, ali još nisam čula da je kazna nekome naplaćena. Obave-

za je i pružanje pomoći pri odvikavanju od pušenja za šta praktično nema interesata. Grad Novi Sad ovakve akcije sprovodi od 1987. godine i na nivou tolikog grada teško skupe grupe od 5 ili 10 ljudi. To ilustruje koliko oni koji imaju ovaj problem, uspevaju da ga ignoriraju", kaže dr Vozar.

"Ako hoćete da ostavite du-

da puši on je doživotni pušač, ali može da bude i doživotni apstinent", objašnjava Vozar.

Jedan vid borbe protiv pušenja je i poskupljenje cigareta koje je mnoge odvratilo od cigareta i one će, po svemu sudeći, još poskupljivati. No za one druge, poskupljenje cigara na trafikama, značilo je okretanje ka nelegalnom tržištu duvana od koga država nema koristi, pa se pro-

Mileva Lovrić

Nisam pušač i ne podržavam one koji jesu. Kako čovek stari pušenje samo doprinosi da mu se zdravstveno stanje, koje se i inače starenjem pogoršava, samo još dodatno pogoršava. Duvan je štetan i za mlade, a što je najgore i za sve one koji su silom prilika u društvu pušača i izloženi dimu cigarete, među kojima su često trudnice i mala deca.

van, morate promeniti navike. Ako ste cigaru vezivali za kafu ili alkohol, morate prestati i njih da konzumirate, bar u početku odvikušiti od cigareta. Bitno je kada se javi volja za cigarem, da

tiv toga više bori nego protiv suzbijanja pušenja. Od pušača, paklica koje kupuju i akciza koje naplaćuje, država i duvanska industrija imaju veliku zaradu. Troškove lečenja pušači uglavnom snose sami. Ispunili smo obave-

Vladimir Kovačević

Svestan sam da je pušenje štetno ali nikad nisam probao da ostavim. Ovog leta sam proslavio neslavni jubilej – četrdeset godina kako sam pušač. Mislim da su nepušači tolerantniji prema nama pušačima, nego mi prema njima. Imam troje dece i nijedno nije pušač, mada supruga i ja jesmo. Mislim da je pušenje kod mlađih danas nepopularno i prevaziđeno.

vam ona ne bude dostupna. Receptori za nikotin postoje u mozgu svake osobe, ali su pritajeni. Kod pušača se oni, čak i pojačaju, i više nikada ne nestaju. Ko je počeo

zu da se duvanske industrije bar više ne smeju reklamirati. Ali smo ostali i jedna od retkih zemalja u kojima se prodaja cigareta maloletnicima još uvek toleriše.

Razmena iskustava u školama - Projekat SSŠ "4.juli"

Primena novih metoda u nastavi

■ U Srednjoj stručnoj školi "4.juli", sastali su se predstavnici Srednje mašinske škole iz Novog Sada, Tehničke škole "Ivan Sa-rić" iz Subotice, Srednje tehničke škole "Mihajlo Pupin iz Kule i škole domaćina iz Vrbasa. Povod je projekat "Nije znanje zna-je znati, već je znanje znanje dati", koji je osmislio Tim za unapređenje nastave SSŠ "4.juli", a realizuje se uz podršku Tima za razvoj međupredmetnih kompenzacija i preduzetništva.

Tokom prvog susreta u okviru projekta "Nije znanje znati, već je zna-

meta i da oni u tom proce- su razvijaju međupredmetne kompetencije. Cilj našeg

nizovani susreti škola po po- dručjima rada koja postoje u ovoj vrbaskoj stručnoj školi, a na susretima će i ubuduće učestvovati nastavnici i uče- nici. Biće realizovani ogledni i ugledni časovi iz nastav- nih sadržaja predviđenih planom i programom ili pred- stavljeni primeri dobre prakse, po izboru učesnika susre- ta. Prema rečima Danice Paroški, pomoćnice predsednika opštine Vrbas, SSŠ "4.juli" je škola koja sve više napre- duje u svom radu, što potvr- đuju upravo ovakvi projekti,

vanzu, što i jeste osnov obra- zovanja. "Kad prosvetni rad-

projekte ogleda saradnja ško- la sličnih obrazovnih profila,

Sastanak u SSŠ "4.juli"

nje znanje dati", četiri struč- ne škole su se predstavile i razmenile iskustva o projek- tnoj nastavi. "Razvoj infor- macionih tehnologija i savre- menih nastavnih sredstava uslovio je potrebu za prome- nu nastavnih metoda. Neop- hodno je da se u procesu sti- canja i usvajanja znanja uče- nicima ukaže na korelaci- ju između nastavnih pred-

projekta je razmena iskusta- va o primerima dobre prak- se i primeni novih metoda koje dovode do unapređenja nastavnog procesa", pojasni- la je Slavica Zečević, koordi- nator praktične nastave i na- stavnik mašinske grupe pred- meta u SSŠ "4.juli". U okviru realizacije projekta "Nije zna- je znanje znati, već je zna- je znanje dati", biće orga-

Unapređenje kvaliteta nastave

"Ovo je izuzetno značajan projekat za našu školu, a pred- postavljam da je jednako značajan i za škole koji su naši partneri u ovom projektu. Razmenom iskustava i prime- ra dobre prakse sigurno ćemo lakše i brže stići do zajednič- kog cilja, a cilj nam je unapređenje kvaliteta nastave", ista- kla je Anica Gračanin, direktorka SSŠ "4.juli".

kroz koje se između ostalog, širi pozitivna ideja o obrazo-

zovanju. Mene posebno radu- je činjenica da se kroz ovakve

jer razmenom iskustava uvek dolazimo do najboljih rešenja. Ovaj projekat govori o jed- noj posebnosti obrazovanja, a to je da mi svi možemo da posedujemo jako puno zna- nja ali da je moć prosvetnog radnika da to znanje prene- se generacijama koje se školu- ju. Nadam se da će iz ovakvih projekata izaći puno znanja i iskustva, za učenike i nastav- nike", rekla je Paroški.

Akcija srbobranskog Udruženja

"Ne zaboravimo decu sa KiM"

■ Udruženje "Ruka spasa" iz Srbobrana, povezano je poslednjih nedelja brojne humane organizacije, ustanove, društva i pojedince na zajedničkom zadatku prikupljanja pomoći stanovništvu na Kosovu i Metohiji.

U akciji "Ne zaboravimo decu sa Kosova i Metohije"

za socijalni rad opštine Sr- bobran, Unija žena SNS, Fo- rum žena SPS, SUBNOR, sve obrazovne ustanove, Pred- kolska ustanova "Radost",

bogat kulturno-umetnički program. "Hvala svim građa- nima opštine Srbobran koji su svojim nesebičnim zalaga- njem pomogli da naša akcija bude uspešna, kao i lokalnoj samoupravi koja je podržala naš projekat pre pet mese- ci. Nije bilo lako ištrikati po 200 kapa i šaleva, a uključili smo kasnije i celu opštinitu i sve je dobilo na još većem značaju. Pošto akcija još nije gotova, svako ko želi da pomogne može me pronaći u Domu kulture i svakog če- tvrtka u podrumu bibliote- ke, gde su prostorije 'Ruke spasa'. Kada sve bude zavr- šeno, pakete ćemo preneti u novosadski Crveni krst koji će ih isporučiti na Kosovo i Metohiju kada se za to ste- knu uslovi", rekla je predsed- nica i osnivačica "Ruke spa- sa", Savka Lazić.

Humanitarna akcija

gijenskih sredstava, kao i izvesna svota novca za koji će biti kupljena hrana. Uče- sće u akciji prikupljanja pomoći uzeli su opština Srbo- bran, mesne zajednice Srbo- bran, Turija i Nadalj, Centar

KUD-ovi "Bard" i "Ivanjsko cveće", Gradski hor "Zora", "Zvezdice", "Master dens" i brojni pojedinci. Za kraj pr- vog dela akcije, jer se ona na- stavila i narednih dana, u sali Malog pozorišta priređen je

U Kuli održan stručni skup

„Snažna žena-stub naprednog društva“

Povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, Centar za socijalni rad opštine Kula u saradnji sa Sigurnom kućom grada Sombora organizovali su stručni skup pod nazivom "Snažna

vembra, Međunarodnim da- nom borbe protiv nasilja nad ženama, a završava se 10. de- cembra Danom ljudskih pra- va. Dakle 16 dana u kojima se vodi dodatna kampanja za zaštitu žena, žrtava nasilja i

Stručni skup u Kuli

žena-stub naprednog druš- tva". Uvodnu reč dala je di- rektorka Centra, Gordana

Vakula, i predstavila aktiv- nosti u proteklom periodu, koje su se odnosile na pre- ventivni rad po naseljenim mestima i saradnju sa polici- jom i školama.

„16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama je global- na kampanja i počinje 25.no-

mi smo tim povodom orga- nizovali ovaj skup“, rekla je Vakula.

Ona je istakla da se kampa- nja pod nazivom "Snažna že- na-stub naprednog društva" sprovodi već nekoliko me- seci, te da se u okviru toga rade konkretnе aktivnosti na podršci i osnaživanju žena u svakom smislu.

Promocija u vrbaskoj Biblioteci „Magi, Kao da je bila nekad“

■ Jedinstvenu biografiju pod nazivom „Magi, Kao da je bila nekad“, posvećenu muzičarki grupe Ekatarina Velika (EKV), Margiti Magi Stefanović, predstavio je nedavno publici vrbaske Biblioteke „Danilo Kiš“, autor Dušan Vesić.

Ovaj nekadašnji novinar i urednik domaće scene časo-

jedne od najpopularnijih, najtalentovanijih i najintranigan-

nice od njenog muzičkog obrazovanja i pripreme za pre-

stižni konzervatorijum u Moskvi, gde iz porodičnih razloga nije dospeala, preko njenog ulaska u EKV, čiji je bila duh i pokretač jednako kao i Milan Mladenović. U ovom štalu, osim svega lepog u njihovom kreativnom radu, Vesić je približio i ropstvo svetu narkotika, kao i zabludu da

je njihovo stvaralaštvo bilo pod dejstvom narkotika jer u tom slučaju ne bi bilo trajno, neprolazno i istinsko.

Promocija biografije „Magi, kao da je bila nekad“

pisa „Rock“, koji je osamdesetih i devedesetih godina pratilo muzičku scenu, sabrao je mnogo podataka o životu

tinjih muzičarki tog vremena, koja je delovala u jednako takvom pop-rok sastavu. Vesić je opisao put ove umet-

Prvi dobitnik novoustanovljene književne nagrade „Nebojša Devetak“

Milutin Ž. Pavlov prvi dobitnik

■ Narodna biblioteka „Danilo Kiš“ u Vrbasu ustanovila je književnu nagradu „Nebojša Devetak“ u znak sećanja na kolegu, pesnika i glavnog i odgovornog urednika časopisa „Trag“.

Prvi dobitnik novoustanovljene književne nagrade, koja

lutin Ž. Pavlov, odlučio je žiri koji čine Saša Radočić, Đor-

u najužem izboru našao se i ciklus pesama Nenada Mi-

losavljevića. Milutin Ž. Pavlov rođen je 1943. godine u Kikindi. Osnovnu i srednju školu počeo je u Kikindi i Zrenjaninu. Diplomirao je na studijama glume u klasi Ljubice Ravasi. Radio je kao dramski umetnik, a od 1964. godine do danas objavio je više knjiga i dobitnik je

velikog broja književnih nagrada. Milutin Ž. Pavlov živi u Novom Sadu i savetnik je u Izdavačkoj kući Prometej.

Milutin Ž. Pavlov

se dodeljuje za najbolji književni prilog objavljen u Časopisu za književnost „Trag“ za prethodnu godinu, je Mi-

do Sladoje i Branislav Zubović. Pavlov je nagrađen za prijvetku „Maska izgubljenog imena“, a pored njegovog dela

Manifestacija u Kucuri

Održana „Čuvarkuća“

Manifestacija „Čuvarkuća“ je kulturno - edukativnog karaktera i ima za cilj da doprinese boljem razumevanju i saradnji različitih nacionalnih, verskih i kulturnih zajednica Vojvodine, posebno onih koji nisu često vidljivi u javnosti. Posetnici su videli izložbu slika, razne rukotvorine i proizvode domaće radnosti, bili su u prilici

da uživaju u nastupima kulturno-umetničkih društava ali i u lokalnim specijalitetima. U kulturno-umetničkom delu programa učestvovali su KUD „Branko T. Radičević“, KUD „Petefi Šandor“, KUD „Žetva“ – rusinske igre i pevačka ženska grupa, KUD „Vrelo“, i Osnovna Škola „Bratstvo jedinstvo“. Organizovana je i poseta etno kući

„Oteto od zaborava“, a degustaciju tradicionalne hrane obezbedili su Aktiv žena „Žetva“ i Udruženje „Karitas“. Ovo je peta po redu manifestacija od ukupno 12 i svaka se održava u drugom mestu Vojvodine. Centralna završna manifestacija organizovće se u Novom Sadu.

U organizaciji Doma kulture - Srbobran „Art“- izložba radova

Dom kulture Srbobran predio je 29. novembra, otvaranje likovne izložbe pod nazivom „Art i prijatelji našem Srbobranu“. U galeriji Doma kulture izloženo je 20 rado-

va članova Likovnog udruženja „Art“ i njihovih prijatelja iz sličnog udruženja „Atelje 05“ iz Vrbasa, koja su nastala u okviru projekta pod pokroviteljstvom opštine Srbobran.

U Kulici održan Festival horske muzike

Nedavno je održan Festival horske muzike „Radost pevanja“ u sali Crnogorskog omladinskog doma u organizaciji

ja, dečiji crkveni hor „Hadži Ruvim“ iz Valjeva.

Nastupali su i kulski horovi osnovne škole „Iza Ba-

„Radost pevanja“

Kulturno-umetničkog društva „Durmitor“.

Nastupalo je pet horova koji su izveli sadržajan i raznovrstan program: duhovne, narodne, kompozicije starih majstora i obradene pesme. Gosti su bili crkveni dečiji hor „Sveti Georgije“ iz Beče-

jić“ kao i domaćini, mali dečiji hor „Leptirići“ i devojački hor „Vile“.

Narednog dana su deca iz Valjeva, otpevala tri kompozicije u crkvi Svetog Marka i time zaokružili lepotu nastupa u Kulici.

U Temerinu 10. decembra

Izložba slika Svetislava Šljukića

Ugledna Književna nagrada „Karolj Sirmai“ će biti uručena 10. decembra u Temerinu, istom prilikom predviđeno je i otvaranje izložbe slika i crteža Svetislava Šljukića, akademskog slikara iz Vrbasa u Galeriji Kulturnog centra Temerina. Inače, Književna nagrada „Karolj Sirmai“ – ute-

meljena još 1976. godine – a ove godine biće uručena u Temerinu, rodnom mestu pisca, za knjigu novela i pripovedaka, objavljenu u protekle dve godine na mađarskom jeziku.

Dodeliće je žiri u sastavu književnika, Đeze Bordaš, Bela Čorba i Kornelija Farago.

U srbobranskom Pozorištanu

Odigrani „Bračni prevrtljivci“

Dom kulture Srbobran organizovao je 30. novembra u sali Malog pozorišta, izvođenje pozorišne predstave „Bračni prevrtljivci“.

Predstava je izvedena po scenariju Cileta Neimarevića, a igrali su Olga Odanović, Sonja Knežević i Miloš Đorđević.

Predstava je rađena po motivima filma ‘Klub prvih žena’. Ovo je predstava o sudbinama oko nas.

Drugarstvo iz gimnazijskih dana obnavlja se posle proslave godišnjice mature.

Sve je na prvi pogled isto, ali ipak nije tako“, kratak je siže ove predstave.

Milomir Miljanić, guslar iz Nikšića - živi u Beogradu

Ja sam „narodski“ pevač

■ „U poslednjih dvanaest godina bavim se narodnom muzikom koja je zasnovana na našoj tradiciji, istoriji i običajima, bliske su mi, naravno, i gusle i do sada sam pet puta bio prvak države - najbolji guslar“, kaže Miljanić.

Vrbašani su imali nedavno priliku da u Hotelu „Bač-

ski vezan, s obzirom da je iz Dubočke iz Banjana, mesta barde... i ovde se osećam kao kod kuće“, kaže Miljanić, čija je i guslarska i muzička karijera veoma impresivna. Gusle i epsku poeziju je svirao ozbiljno od svoje 16 godine, a u 17. je već bio juniorski prvak države, tokom guslarske karijere ostvario je preko 2000 nastupa širom sveta. Posebno mu je draga, kako kaže, guslarska pesma koju je snimio o Njegošu. Poslednjih 12 godina počeo je da se bavi narodnom muzikom, izvođenjem narodnih pesama koje govore o tradiciji, istoriji i slavi naroda kojem pripada.

„Otvorila su mi se nova vrata 2007. godine kada sam počeo da se bavim narodnom muzikom i do sada sam imao preko 1000 nastupa u zemljama i inostranstvu, nastupao sam u salama, dvoranama na stadionima u Republici Srpskoj, na Kosovu, Crnoj Gori“, kaže Miljanić i dodaje da je jedan od retkih koji se bavi ovom

vrstom muzike, da je naprosto „narodski pevač, pevač za obične ljude“. Tekstove za muziku kojom se bavi, piše sam, ali tekstove pišu i drugi kompozitori, a među njima izdvaja imena kompozito-

đe me vole“, koja se pokazala kao veoma slušana. Njegov nastup u Vrbasu, kao narodnog pevača pozdravila je puna sala Hotela „Bačka“, a o uspešnosti vrbaskog koncerta govorci činjenica da je koncert

Puna sala Hotela „Bačka“

ka“, po prvi put čuju izvođača narodnih pesama Milomi-

ću“, po prvi put čuju izvođača narodnih pesama Milomi-

Vezan za zavičaj

Pevač je vezan za zavičaj, rođen je 1963. godine u Nikšiću, ali gotovo pola veka živi u Beogradu. „Veoma sam vezan za zavičaj, čak sam i napisao jednu pesmu koja se zove zavičajne slike, a refren glasi: U snovima javljaju se zavičajne slike često, što stariji sve mi više nedostaje rodno место“, kaže Milomir.

ra Miljanića, kojeg inače zna- Vrbas. „U Vrbasu sam svoj- ju kao odličnog guslara, i čo- na svome, tu su mi svi roda- veka koji je za Vrbas rodbin- ci Miljanići, Koprivice, Kili-

Milomir Miljanić, guslar i pevač

Novi CD

Milomir Miljanić ovih dana priprema CD sa osam novih pesama, koje treba da promoviše u javnosti. Takođe se sprema sa svojim orkestrom na turneju po Australiji, koja ga očekuje za Novu godinu.

ra, Milana Šoškića iz Berana i Lazara Pajčića iz Knina koji je napisao pesmu „idem tamo

koji je održao Milomir Miljanić tražao do kasno u noć.

Literarni konkurs

„Crna Gora, vječni plamen slobode“

■ Cilj konkursa je usavršavanje pismenosti, razvijanje kreativnosti, očuvanje crnogorskog jezika u iseljeništvu i dublje proučavanje viševjekovne slobodarske istorije Crne Gore.

Udruženje Crnogoraca Srbije „Krstaš“ i Crnogorsko kulturno prosvjetno društvo „Princeza Ksenija“ iz Lovćen-

plamen slobode“.

Na konkursu mogu učestvovati učenici osnovnih i srednjih škola sa teritorije Republike Crne Gore.

cane strane (font 12, Times New Roman). Radovi mogu biti prozni ili poetski, napisani na crnogorskom jeziku latiničnim ili ciriličnim pismom.

Radove pod šifrom, štampane u tri primjerka, slati postom ili dostaviti na adresu: Udruženje Crnogoraca Srbije „Krstaš“ Za konkurs „Crna Gora, vječni plamen slobode“ Trg IV Crnogorske proleterske brigade 24322 Lovćenac. Posebno kovertirati rješenje šifre i podatke o autoru, (ime i prezime, razred, škola, adresa, telefon i mail) i dostaviti uz tri primjerka rada.

Rok za dostavu radova je 21. decembar 2018. godine, a rezultati konkursa će biti objavljeni 6. januara 2019. godine na sajtu Udruženja Crnogoraca Srbije „Krstaš“: www.krstas.rs

Tradicionalna raštanijada

U Lovćencu je i ove godine u organizaciji CD „Lovćen“ održana deveta Raštanijada, nadmetanje u gotovljenju tradicionalnog crnogor-

Raštanijada u Lovćencu

skog specijaliteta. U konkurenčiji između 16 ekipa iz Lovćenca, Feketića, Subotice, Vršca, Crvenke, Bačkog Dobrog Polja i Novog Sada,

čić. Nakon nadmetanja nastavljeno je druženje takmičara sa posetiocima i gostima iz Crmnice.

LITERARNI KONKURS

**CRNA GORA,
VJEČNI PLAMEN SLOBODE**

Udruženje Crnogoraca Srbije KRSTAŠ Crnogorsko kulturno prosvjetno društvo PRINCEZA KSENIJA

Najbolji idu na Cetinje

Autori pobedničkih radova, u osnovnoškolskom i srednjoškolskom uzrastu, biće nagradeni višednevnim putovanjem na Cetinje, prijestonici Crne Gore. Svi književni radovi, koji po mišljenju stručnog žirija zadovolje kriterijume konkursa, će biti publikovani u posebnoj monografiji, a autori nagrađeni knjigom.

ca raspisuju literarni konkurs na temu: „Crna Gora, vječni

blike Srbije. Književni rad treba da sadrži do dvije ku-

Sveti dan borbe protiv HIV/AIDS

Besplatno testiranje na HIV

■ Procenjuje se da oko 1000 osoba u Srbiji još uvek ne zna da je inficirano. Podaci registra za HIV/AIDS Gradskog zavoda za javno zdravlje Beograd pokazuju da se svake godine najveći broj inficiranih osoba registruje u Beogradu.

Sveti dan borbe protiv HIV/AIDS ove godine se u

da se infekcija otkrije na vreme i započne lečenje. Terapi-

svetu 1. decembar obeležava po 30. put, sa ciljem da se skrene pažnja na javno zdravstveni značaj HIV pandemije i pokaže međunarodna solidarnost. Za dug i kvalitetan život sa HIV-om najbitnije je

ja HIV infekcije u Srbiji je savremena, besplatna i dostupna svim pacijentima. Podaci registra za HIV/AIDS Gradskog zavoda za javno zdravlje Beograd pokazuju da se svake godine najveći broj infici-

ranih osoba registruje u Beogradu. Takođe, znatan procent inficiranih osoba sazna za infekciju u odmakloj fazi, što kao posledicu ima veći rizik za obolevanje od AIDS-a i umiranje. Procenjuje se da oko 1000 osoba u Srbiji još uvek ne zna da je inficirano. Cilj UNAIDS-a za 2020. godinu glasi 90-90-90. Dijagnostikovati HIV kod 90% prenjenog broja osoba koje žive sa HIV-om, obezbediti lečenje 90% pacijenata sa HIV infekcijom i postići nedetektibilnu virusnu aktivnost kod 90% lečenih. Ako rizik nije mogao da se spreči, od izuzetnog značaja je što pre provjeriti svoj HIV status. Značaj testiranja na HIV, koji uvek treba da bude praćeno savetovanjem.

„Plavi krug“ Srbobran u borbi protiv šećerne bolesti

Previše obolelih

■ „Dijabetes je veliki problem, od problema za obolelog pojedinca i njegovu porodicu, do problema za celo društvo. Bolje je uložiti jedan dinar u preventivu i edukaciju, i dobićemo milionske uštede na poljima lečenja i saniranja posledica ove bolesti. Na žalost imamo previše obolelih, previše neotkrivenih i previše lošeg načina života“, rekao je dr Ilij Gazepon, predsednik „Plavog kruga“.

Petodnevnom akcijom merenja krvnog pritiska i nivoa šećera u krvi, kao i savetovanjem o prevenciji, srbobranci „Plavi krug“ - Udruženje za borbu protiv šećerne bolesti, obeležilo je 14. novembar

cije prekontrolisali smo oko 300 sugrađana. Takođe, znatan broj građana pregledali smo i povodom 03. decembra - Svetskog dana invalidnih lica, kada smo organizovali aktivnosti u Društvu za

šećerne bolesti, pomoći i podrška obolelima, kao i promocija zdravih stilova ponašanja i ishrane. „Želja mi je da se prevencijom dijabetesa ne bavimo samo kada su neki značajni datumi pred nama.

Prostora za delovanje ima mnogo; zašto da svi dijabetičari ne dobiju aparat i trake za merenje nivoa šećera, zašto nema mogućnosti da se nabave aparati za elektronsko merenje nivoa šećera koji su mnogo udobniji i oslobađaju paciente

bockanja, zašto se mora plaćati participacija? Moramo postaviti pitanje zašto svi lekovi za ovu bolest nisu na pozitivnoj listi ili zašto se neki od njih ne mogu nabaviti u Srbiji, a ima ih u okruženju. To su neke stvari koje me čine nezadovoljnim, ali me istovremeno motivišu da još više radimo u društvu i borimo se“, rekao je dr Gazepon.

Borba protiv šećerne bolesti

- Sveti dan borbe protiv šećerne bolesti. Akcija je sprovedena u Apoteci Srbobran u kojoj su građani imali mogućnost da dok čekaju uslugu apotekarske službe, provere dva važna parametra zdravstvenog stanja i od stručnih lica čuju niz vrednih saveta kako da preveniraju moguće tegobe koje donosi visok šećer. „Za vreme trajanja ove ak-

pomoći MNRO ‘Biser’ i Udruženju ratnih vojnih invalida. Sve ove akcije tradicionalno su zacrtane u kalendaru naših aktivnosti“, rekao je dr Ilij Gazepon, predsednik „Plavog kruga“. Uz pregled, građanima je deljen edukativni materijal i saveti koji se odnose na fizičku aktivnost i adekvatnu ishranu. Cilj rada udruženja je rano otkrivanje

Opšta bolnica Vrbas u akciji

Preventivni urološki pregledi

■ Preventivni pregledi u cilju ranog prepoznavanja i lečenja raka prostate i testisa.

Tokom meseca novembra u brojnim zemljama se praktikuje manifestacija koja se zove „Movember“ i koja ima za cilja da poveća medicinsku posvećenost muške populacije. Manifestacija se organizuje prevashodno u kon-

Vrbas organizovala je akciju preventivnih pregleda od 19. do 23. novembra. Za stariju populaciju (45 i više godina) vršili su se rektal tušne pregled nakon kojeg se, prema potrebi vršila PSA analiza – Prostata specifični anti-

tekstu ranog prepoznavanja i lečenja raka prostate i testisa. Kao i u druge zdravstvene ustanove širom Srbije, a prema preporuci Ministarstva zdravlja, Opšta bolnica

gen. Za mlađu populaciju (do 45 godina) vršili su se palpatorni pregled testisa i, prema potrebi, indikovani su ultrazvučni pregled.

Novi objekat Doma zdravlja u Kuli

Promotivni pregledi

■ Od 3. decembra građani Kule, dobijaju oftalmologa, a svi zainteresovani se mogu javiti kod svog izabranog doktora kako bi zakazali pregled.

Otvaranjem novog objekta Doma zdravlja u Kuli, stekli su se uslovi da građani kuliske opštine dobiju kompletan zdravstvenu zaštitu, sa svim specijalističkim službama objedinjenim na jednom mestu. Uz redovnu zdravstvenu zaštitu dr Žarko Ševiš, direktor Doma zdravlja

sproveli preventivne preglede u svim naseljenim mestima opštine, a serija pregleda završena je 2. decembra u Kuli. Građani bez zdravstvene knjižice i bez zakazivanja, mogli su doći da urade analizu šećera u krvi, kontrolu krvnog pritiska, EKG i ultrazvuk stomaka.“ Pregledi će

Kula, najavljuje još neke novine. „Novo je to da od 3. decembra građani Kule, dobijaju oftalmologa i koristim priliku da obavestim sve zainteresovane da se mogu javiti kod svog izabranog doktora kako bi te preglede zakazali. Ono što je takođe bitno jeste da naša ustanova nastavlja akciju besplatnih promotivnih pregleda. Mi smo

se prema rečima dr Ševiša nastaviti i u narednom periodu, tačnije i naredne godine. Ovom prilikom pozivaju se građani kuliske opštine da iskoriste mogućnost preventivnih specijalističkih pregleda, jer je sasvim jasno da je prevencija uslov za rano otkrivanje eventualnih oboljenja, a samim tim i prvi korak za uspešno izlečenje. M.V.

Iz istorije Crne Gore Nakon raspada SFRJ

Za vrijeme građanskog rata koji je izbio u raspadajućoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji crnogorski odredi JNA su napali teritorij AVNOJ-evskih granica bivše Socijalističke Republike Hrvatske nakon njenog očjepljenja od SFRJ-a pokušavši da zauzmu Dubrovnik i okolje teritorije u periodu od 1991. do 1992. Za zauzimanje samog grada Dubrovnika nije postojala dugoročna strategija povrata tog grada pod Crnogorsko područje. Učešće Crne Gore u dalnjem Jugoslovenskom ratu po očjepljenju Bosne i Hercegovine od 1992. do 1995. nije bilo od velikoga značaja. Godine 1992. se desio referendum koji je odlučio budućnost Socijalističke Republike Crne Gore. Glasalo je 92,96% za formiranje zajednice sa Socijalističkom Republikom Srbijom a 7,04% protiv. Socijalistička Republika Crna Gora je postala jedna od dveju so-

cijalističkih republika Federativne Republike Jugoslavije. No, samo dvije trećine građane je glasalo, jer je ostatak stan-

novništva, pretežno Islamska i katolička nacionalna manjina i separatistički Crnogorci, bojkotovali su glasanje. Novi ustav iz 1992. je takođe preimenovao oficijalni jezik Crne Gore iz Srpskohrvatskog koji je bio do tada u Srpski jezik i jekavskoga narječja. Zna se da je centralistička presija i propaganda umiješala svoje prste u referendum. Zastava je promije-

njena 1992. godine zajedno sa Socijalističkom Republikom Srbijom, tako što je izbačena crvena petokraka, simbol komunističke vladavine. Godine 1993. je zastava opet promijenjena tako što je plava nijansa posvjetljena da bi se razlikovala od zastave Socijalističke Republike Srbije. Pokret za stvaranje Velike Srbije iz 1990-ih započet Vojislavom Šešeljom i njegovom Srpskom Radikalnom Strankom nije našao mnogo odjeka u Crnoj Gori. Godine 1996. je riješen problem spornih teritorija sa Hrvatskom oko

Prevlake, no konačni status tek treba biti određen. Godine 1996. de facto vlast Mila Dukanovića se distancira od unitarističkog režima Slobodana Miloševića. Za vrijeme NATO agresije na Federativnu Republiku Jugoslaviju 1999. Crna Gora je bombardovana samo u početku NATO napada; kasnije je poštedena zahvaljujući otporu saradnji Miloševiću režimu.

Iskolanapot ünnepelt a Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola

A szenttamási Jovan Jova-

támogatta és támogatja az iskolát, továbbá a tanároknak

la november 23-án ünnepelt az iskola 68. születésnapját. A pénteken tartott színes, kétnyelvű ünnepi műsoron először Munjin Szokola Erika igazgatónő köszöntött a vendégeket és a jelenlévőket. Köszönetet mondott mindenkinnek, aki bármilyen módon

és a diákoknak, akik ezt a napot mindenki számára szébbé teszik.

Kovács Blanka, az iskola egyik testnevelő tanára elmondta, az idén külön témaival készültek iskolanapra a gyerekek: - A szervezőbizottság úgy döntött, hogy az idei

iskolanap műsorának téma a vajdasági alföld legyen. Ezt a témat próbáltuk irodalmi, képzőművészeti, táncművészeti stb. szempontból megközelíteni iskolánk diákjainak fellépésével. Vendégként meghívunk két művelődési egyesületet, a helyi Pitypang és a Bard kis néptáncosait, akik egy-egy dallal, táncossal mutatkoztak be.

Az ünnepségen jelen voltak az önkormányzat képviselői, Jovan Vukčević, az Újvidéki Iskolai Hivatal vezetője, Szarvas Péter szenttamási plébános, továbbá Jovan Krajinović polgármester-helyettes, aki a műsorban megajándékozta azokat a tanulókat, akik kiemelkedő helyezésekkel értek el a különböző közszégi és tarományi versenyeken.

Szöveg és fotó:
Rind Paracki Laura

День української мови і писемності

■ *Звернення до мови, як насушиої потреби народної. Мова й культура є ознаки самобутності. Українська мова займає значне місце у світовій сім'ї мов. І у нашій країні приєдналася до всесвітнього руху пошани української мови.*

День української мови та письменства є складова вшанування пам'яті Преподобного Нестора Літописця, котрий жив у другій половині 11 століття і був монахом Києво-Печерської лаври. Він є автором численних повістей та житій святих, а віриться що був упорядником Повісті минулих літ, першої дорогоцінної хронології історичних подій. Постійне нагадування і звернення до мови української є одним із способів щоб, зокрема в Україні, доводити про потребу спілкування рідною мовою. Апсурдом є те, що збігом найнесприятливіших історичних обставин, найзагроженіша рідна мова саме у країні носіїв мови, хоча внутрішні сили українського народу часом все-таки подола-

ють і сконсолідують мовне питання в країні. Мова у діаспорі завжди цінувалася, плекалася як основний невідривний сегмент власного національного самозбереження і як мотив буття у іншомовному оточенні. Діти є у центрі уваги коли звернення на мову і постійне клопотання спрямоване на те, щоб саме рідну мову розуміли вживати на побутовому, кожноденномому рівні, а щоб вивчення мови у школах та культурних товариства було додатковий, вищий сегмент будування мовних навичок. Це є теорія, але на практиці діти наші, у абсолютної більшості зараз не користаються рідною мовою і вона, можна вільно сказати, втрачена на рівні масового користування.

Василь Дацишин

Промоция нового романа Миколи Шанти

У Народній бібліотеки „Данило Киш“ у Вербащі отримана промоция нового романа Миколи Шанти „Панонска неман“, якому видав „Днівник АД“ Нови Сад.

Красне число нащивникох привітал модера-

Дако и сам автор, хтори на вецей заводи читал вирички з романа.

Др Радмила Гикич Петрович як редакторка гварела же було праве задовільство сотрудникца зоз Шанттом, и вецейраз повторела же „Панонска неман“ шме-

тор вечара Бранислав Зубович, хтори прочитал писательову биографию, а о книжки, хтора на сербским язику, гуторели редакторка романа др Радмила Гикич Петрович, др Валентина Чизмар, Давид Кециман

ли роман, написани о правдивих здогадованьох и искуствийох хтори урезани до паметаня.

После промоции, у вербашской Библиотеки, публика мала нагоду купиц нови Шантов роман.

Vrbaski Savez sportova na Sajmu sporta

Predstavnici Saveza sportova opštine Vrbas prisustvo-

50.000 građana. Otvorili su ga ministar omladine i sporta

Vrbas na Sajmu sporta

vali su Sajmu sporta održanom 23. novembra. Sajam je ove godine posetilo više od

Vanja Udovičić i predsednik Sportskog saveza Srbije Davor Štefanek, kao i proslavljen-

Ministar Udovičić u poseti Kuli Novi rekviziti za školski sport

■ Ministar omladine i sporta Vanja Udovičić, posetio je opštinu Kula i obišao hale u školama „Petefi Brigada“ u Kuli i „20. oktobar“ u Sivcu, kao i sportsku halu u Crvenki.

Ministarstvo omladine i sporta je za svaku od škola obezbeđilo po dva gola, dve

je dobije najkvalitetniju opremu. Kada pričam o sportskoj opremi, tu podrazumevamo

na kvalitetniji način pristupe radu sa našom decom, ali i da deca širom Srbije ima-

Ministar Udovičić, obišao hale u Kuli

košarkaške table sa obručima, mrežu za odbojku i četrdeset lopti.

„Nastavljamo akciju da svaka sala ima najbolju moguću sportsku opremu i sportske rekvizite. Želja nam je da i naredne godine ovu tradiciju nastavimo i da 20 odsto škola i fiskulturnih sala širom Srbije

najsavremenije golove koji su po poslednjim standardima, prvenstveno uvažavajući bezbednost naše dece, koja su po poslednjoj modi što možete da vidite u svetu, možete u Sivcu, u Kuli, kao i širom Srbije. Želja nam je da na ovaj način podstaknemo profesore fizičkog vaspitanja, da

ju najbolju moguću sportsku opremu i sportske rekvizite”, rekao je Udovičić.

Misistar sporta i omladine doda je da je ovo jedan od razloga što se broj dece u školskom sportu sa 100.000 povećao na 170.000 dece i da Ministarstvo ne želi da se zastavi na tome.

OŠ „Isa Bajić“ Kula na Okružnom takmičenju Škola sjajnih plivača

Osnovna škola „Isa Bajić“ iz Kule, sa 14 medalja, bila je najuspešnija na Okružnom školskom takmičenju u plivanju za učenike i učenice osnovnih i srednjih škola Zapadnobaćkog okruga. Učenici ove škole članovi su vrbaških plivačkih klubova „Bjelica“, „Delfin“ i „Vrbas“ i njihovi rezultati govore o vrednom radu učenika i trenera i razumevanju nastavnika i roditelja.

Osvajači odličja su Jovan

Krajinović VIII razred: disciplina kraul – 1. mesto; Stojan Aković V razred: disciplina kraul – 1. mesto; Vukota Ljumović II razred: disciplina kraul – 1. mesto; Saša Bajagić II razred; disciplina kraul – 3. mesto; Sara Pavljuk VII razred: disciplina prsno – 1. mesto; Ema Pavljuk II razred: disciplina prsno – 1. mesto; Vidak Sekulić VII razred: disciplina prsno – 3. mesto; Milena Mandić VIII razred: disciplina leđa – 1. mesto; Ana-

stasija Mrkić VII razred: disciplina leđa – 1. mesto; Marija Krajinović V razred: disciplina leđa – 1. mesto; Jovan Mitić II razred: disciplina leđa – 1. mesto; Tadija Medić VI razred: disciplina delfin – 1. mesto; Tara Majer III razred: disciplina delfin – 2. mesto; i Nikša Medić IV razred: disciplina delfin – 2. mesto.

Takmičari koji su osvojili prva mesta, plasirali su se na republičko takmičenje.

KK „Hajduk“ iz Kule

Bronza za Milorada Mikića

Karatista „Hajduka“ iz Kule Milorad Mikić osvojio je treće mesto na najvažnijem takmičenju na državnom nivou, koje je 18. novembra održano u Beogradu. On je u kategoriji kadeti -57kg, posle ostvarene tri pobeđe ostvario izuzetan uspeh. Milorad je poka-

ni kontinuitetom osvajanja medalja na najznačajnijim smotrama i proizvodnjom reprezentativaca iz naših redova, u svim uzrasnim kategorijama”, izjavio je trener Nikola Greber.

Kod ekipnog nastupa i muška ekipa kadeta (Veselinović

Uspeh KK „Hajduk“ Kula

zao visok nivo forme i sva-kako će se posle ovog rezul-tata naći na spisku selektora kadetske reprezentacije Srbije za put na Balkanski šam-pionat koji se održava u Du-brovniku.

“U klubu smo vrlo zadovolj-

Futsal ekipa OŠ „Vuk Karadžić“ iz Lovćenca

Dobar plasman

Futsal ekipa OŠ „Vuk Karadžić“ iz Lovćenca plasirala se na Republičko prvenstvo u futsalu za osnovne škole koje će se održati 12. i 13. decem-bra u Čačku.

Do ovog velikog i zasluže-nog uspeha došli su odličnom

Ekipa iz Lovćenca

prvenstva u futsalu za osnovne škole. Na Međuokružnom prvenstvu, koje je nedavno održano u Tehničkoj školi u Subotici, pobedom u polufinalu sa 6:3 nad ekipom OŠ „Dositej Obradović“ Sombor i finalu sa 3:1 penalima (1:1)

Panonska 2, 21460 Vrbas

P O M E N

**Hromiš Danica - Miga
(rođena Perović)**

18. 10. 1948. - 23. 12. 1998.

Draga moja sestro, dvadeset godina tuge, bola, žalosti, prolivenih suza, čekanja i čekanja ... Ni u snove mi ne dolaziš da te zagrlim jako, jako. Hvala ti za iskrenu sestrinsku ljubav.

Tvoja neutešna sestra Senka Perović

**OGLASI OBJAVLJENI
U BAČKA PRES - U
STIGNU DO VELIKOG
BROJA LJUDI**

OGLASI

Prodajem

**vrlo povoljno
lokal**

od 50 metara kvadratnih
na Autobuskoj stanci Vrbas

Telefon 063/11 22 382

Putovizija

priče o putovanjima

BAČKA PRESS

www.okonas.info

061 319 33 65, 062 31 74 41

Pčelarstvo Novković - Poljoprivredno gazdinstvo
Petar Novković -Vrbas

Prirodni vrcani med

- bagremov
- livadski

Telefoni: 064/37 33 605; 064/16 57 959

Hotel „Bačka“ u Vrbasu

traži radnike za sledeće poslove:

KONOBARE
MAJSTORE ZA ODRŽAVANJE
SPREMACICE

Doći lično.

Sve informacije mogu se dobiti u Hotelu „Bačka“
Maršala Tita 92, Vrbas.

papović
Poliklinika

dr Ružica Papović
spec. med. mikrobiologije
21460 Vrbas, Ul. Njegoševa 2

Tel: 021 703 444
mob: 064 195 47 49
mob: 063 567 826

Iz naše ponude:
-BESPLATNA KONSULTACIJA PRE
PLANIRANOG ISPITIVANJA I TUMAČENJA
REZULTATA OD STRANE DOKTORA MEDICINE
-Sveobuhvatne laboratorijske analize(hematološke, biohemijiske,
mikrobiološke analize, hormoni, tumor markeri itd.) - po dogovoru
i kućne posete

-Četvrtkom BESPLATNA analiza šećera u krvi i krva slika u
okviru drugih analiza.

-Celokupna ultrazvučna dijagnostika (abdomen, mala karlica,
meku tkiva, štitasta žlezda, dojke, testisi, itd.)

-Dopler krvnih sudova - **ULTRAZVUK SRCA - KARDILOG**

-Specijalistički pregledi po dogovoru (internista, nefrolog,
neurolog, psihijatar, ginekolog, gastroenterolog, infektolog,
pulmolog, onkolog, ortoped, dermatovenerolog, ORL - specijalista,
urolog, fizijatar, reumatolog)

-Dermatoskopija - Savremena dijagnostika madeža

-PREGLED kod lekara opšte medicine

www.okonas.info

BAČKA PRESS

061 319 33 65, 062 31 74 41

Ko strani jezik uči, manje se kroz život muči!

English
Deutsch
Español
Magyar
Русский

- individualni
- poluindividualni
- rad u malim grupama
- pripreme za međunarodne i prijemne ispite
- radionice
- letnja škola

Language Station obezbeđuje:

- stručni kadar
- kvalitetnu nastavu
- prijatnu atmosferu
- nastavu prilagođenu interesovanju polaznika

LANGUAGE STATION

Pozovite na broj 0605331325
Posetite naše stranice: [languagestation.vrbas](#) [languagestation](#)

Najpovoljniji u gradu!

Kozaračka 1, Vrbas

PORTO TRAVEL

WWW.PORTOTRAVEL.RS
Blok Save Kovačevića 14, Vrbas
Tel. 021.700.223
060.1331.366
(Preko puta ulaza u Hotel Bačku)

ŽENSKO-MUŠKI FRIZER I PROFESIONALNO ŠMINKANJE

TANJA-LINE

M. Tita bb TCB lokal br. 5
064 408 25 62

Radno vreme: Radnim danima od 8 do 12, od 16 do 20
Subotom od 8 do 14

NALEPNICE BROŠURE
PODMETAČI ZA ČAŠE KNJIGE
UPALJAČI BLOKOVSKA ROBA
PAPIRNE KESE FASCIKLE ČESTITKE
HEMIJSKE PLAKATI
NOVINE
VIZIT KARTE PAPIRNE KOCKE
POZIVNICE **FLAJERI** KOVERTE
KALENDARI MEMORANDUMI
KOMERCIJALNA AMBALAŽA
KATALOZI ROKOVNICI

- 025 730 487
064 187 32 27
- Crvenka, I. Milutinovića 75
- cmykcrvenka@gmail.com

PO DOGOVORU DOSTAVA NA ADRESU